

O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA’LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI
QO‘QON DAVLAT UNIVERSITETI

“TASDIQLAYMAN”
Qo‘qon davlat universiteti
rektori D.Sh.Xodjaeva
2026-yil 6-mart

60320400 – KUTUBXONA-AXBOROT FAOLIYATI YO‘NALISHI
BITIRUVCHI KURS TALABALARI UCHUN “MAXSUS (MAJBURIY)
FANLARDAN” YAKUNIY DAVLAT ATTESTATSIYA SINOVLARI
DASTURI VA BAHOLASH MEZONI

Bilim sohasi: 300 000 – Ijtimoiy fanlar, jurnalistika va axborot.

Ta’lim sohasi: 320 000 - Jurnalistika va axborot.

Ta’lim yo‘nalishi 60320400 – Kutubxona-axborot faoliyati (kutubxonachilik va bibliografiya).

Ushbu dasturda kunduzgi 60320400 – Kutubxona-axborot faoliyati yo‘nalishi uchun “Kutubxona fondlari va kataloglari”, “Bibliografiyashunoslik”, “Kutubxona-axborot xizmati: nazariya va amaliyoti” fanlari bo‘yicha yakuniy davlat attestatsiyasini o‘tkazish tartibi, baholash mezonlari, savollari va o‘quv adabiyotlari hamda elektron ta‘lim resurslari ro‘yxati keltirilgan.

Tuzuvchilar:	S.X. Davlatov	O‘zDSMI falsafa fanlari doktori dotsent
	Sh. To‘ychiyeva	Qo‘qon davlat universiteti “Texnologik ta‘lim va kutubxonashunoslik” kafedrasida v.b. dotsenti
	S. Yo‘ldosheva	Qo‘qon davlat universiteti “Texnologik ta‘lim va kutubxonashunoslik” kafedrasida katta o‘qituvchisi
	D.To‘ychiyeva	Qo‘qon davlat universiteti “Texnologik ta‘lim va kutubxonashunoslik” kafedrasida katta o‘qituvchisi
	N. Saydaliyeva	Qo‘qon davlat universiteti “Texnologik ta‘lim va kutubxonashunoslik” kafedrasida stajyor o‘qituvchisi

Taqrizchilar:

T. Bayto‘rayev	O‘zDSMI falsafa fanlari doktori dotsent
O‘. Nosirov	O‘zDSMI falsafa fanlari doktori dotsent
R. Xusanov	“Amiriy” nomli Qo‘qon shahar AKM direktori

Qo‘qon davlat universiteti Kengashining 2026-yil 6-mart 7-sonli - qarori bilan tasdiqlangan.

“Kutubxona fondlari va kataloglari” fanining mazmuni

“Kutubxona fondlari va kataloglari” fanining asosiy maqsadi talabalarga hujjatlarni tavsiflash tamoyillari, hujjatlarni klassifikatsiyalash jarayonlari, kutubxona fondi va kataloglar tizimi. Hujjatlarga ilmiy va texnik ishlov berish, tizimlashtirish, kataloglashtirish tamoyillari. Kutubxona bibliografik klassifikatsiya jadvallari. Universal o‘nlik klassifikatsiya jadvali, qo‘llanilish masalalarini o‘rganadi, sohaning istiqbollari, jamiyatda kitobxonlikni rivojlantirish bilan bog‘langan holda ko‘nikmalar hosil qilishdan iborat.

Ushbu maqsadga erishish uchun fan talabalarni nazariy bilimlar, amaliy ko‘nikmalar, ijtimoiy hodisa va jarayonlarga uslubiy hamda dunyoqarishni shakllantirish vazifalarini bajaradi.

“Kutubxona fondlari va kataloglari” fanidan yakuniy davlat attestatsiyasi sinovining asosiy savollari

1. Barcha mavjud resurslarning tavsifi mualliflarning familiyalari bo‘yicha joylashtiriladigan katalog bu...?
2. Qaysi katalogda resurslar ularning fan sohalari bo‘yicha mazmuni va mohiyatiga ko‘ra joylashtiriladi?
3. Matbuotlar tomonidan chop etiladigan turli sohalarga oid bo‘lgan gazeta va jurnallar qanday nashrlar deyiladi?
4. Hujjatlarni bibliografik tavsiflashda tavsif sohalari nechta?
5. Resurs haqida qo‘shimcha axborot beradigan elementlar qanday elementlar deyiladi?
6. Resurs haqida asosiy ma‘lumotlarni beradigan element qaysi?
7. Tavsiflashda sohalarni bir-biridan ajratish uchun qanday tinish belgisidan foydalaniladi?
8. Bosma asar yoki mavjud resurs haqidagi ma‘lumotlar yig‘indisiga nima deyiladi?
9. Nashrning ko‘rinishi va turidan qat‘iy nazar uni tavsiflashda ishlatiladigan usul va qoidalarni o‘z ichiga olgan metodika qanday nomlanadi?
10. Hujjatlarning ayrim turlari kitoblar va chiqarilishi davom etadigan nashr, kartografiya va notalar, badiiy nashrlar, texnik hujjatlarning maxsus nashrlari, audi visual materiallar nashri va bezatish xususiyatiga ko‘ra farqlanuvchi hujjatlarni tavsiflash usuli va qoidalarini o‘rgatadigan metodika qaysi?
11. Axborot –kutubxona fondini saqlashda xonaning normal harorati necha gradus bo‘lishi kerak?
12. O‘zbekistonda kutubxona fondini joylashtirishda mualliflar jadvalini tuzgan birinchi kutubxonashunos-bibliograf kim?
13. Hujjatlarni tavsif kartochkasi o‘lchami qancha qilib belgilangan?
14. “Fond” so‘zi kutubxonashunoslikda nechanchi yillarda paydo bo‘ldi?
15. Kutubxona bibliografik klassifikatsiyasi (KBK) necha bo‘limdan iborat?
16. Kitob fondini saqlashga ta‘sir qiladigan omillar nechta?
17. Universal o‘nli klassifikatsiya (UO‘K) nechta bo‘limdan iborat?

- 18.Kutubxona – axborot resurslarining qaysi turiga tavsif berilmaydi?
- 19.Xalqaro statistikada YUNESKO tavsiyasiga ko‘ra necha sahifadan kam bo‘lmagan nodavriy nashrni shartli ravishda kitob deyish qabul qilingan?
- 20.KBKda 2-o‘rinda qaysi fanlar turadi?
- 21.KBK jadvalining ilmiy kutubxonalar uchun mo‘ljallangan birinchi to‘liq nashri qachon nashrdan chiqdi?
- 22.KBK jadvalining ilmiy kutubxonalar uchun qisqartirilgan varianti qachon nashr etildi?
- 23.KBK jadvalining ommaviy kutubxonalar uchun bir jildlik nashri nechanchi yili bosmadan chiqdi?
- 24.KBK jadvalining bolalar kutubxonalari uchun o‘zgartirilgan va to‘ldirilgan holda ikkinchi nashri qachon nashr etildi?
- 25.KBK jadvalining viloyat kutubxonalari uchun mo‘ljallangan nashri nechanchi yilda nashr etildi?
- 26.Nechanchi yilda “O‘zbekiston Respublikasi kutubxona-bibliografik klassifikatsiyasi” (KBK) yaratildi?
- 27.O‘zbekiston Respublikasi kutubxona-bibliografik klassifikatsiyasi (KBK) yaratishga kim muharrirlik qildi?
- 28.Sarlavhali hujjat bu-
- 29.Ikki mualliflik asarlar yana qanday nomlanadi?
- 30.Uch va undan ortiq mualliflik nashrlar nima deyiladi?
- 31.Hujjatlarga tavsif berishda chiqish ma’lumotlar sohasida nechta ma’lumot beriladi?
- 32.Chiqish ma’lumotlar sohasining ikkinchi bo‘limida nima yoziladi?
- 33.Muallif ism, familiyasi
- 34.Chiqish ma’lumotlar sohasining birinchi bo‘limiga nima yoziladi?
- 35.Bibliografik tavsif nima?
- 36.Majburiy elementlarga nimalar kiradi?
- 37.Muallifli resurslar deb nimaga aytiladi?
- 38.Hujjatlarga tavsif berishda nashr sohasida qanday ma’lumotlar beriladi?
- 39.Ko‘p jildlik nashrlar deb nimaga aytiladi?
- 40.Bibliografik tavsif berishda qat’iy qoidaga asosan nechta tinish va punktuatsion belgilar mavjud?
- 41.Resurslarni tavsiflashda ishlatiladigan elementlar necha turga bo‘linadi?
- 42.Resurslarni tavsiflashda ishlatiladigan elementlar qaysilar?
- 43.Bibliografik tavsif berishda tavsif boshida nima yoziladi?
- 44.Bibliografik tasvir ohirida qanday belgi qo‘yiladi?
- 45.Fakultativ elementlarga nimalar kiradi?
- 46.Muallif nomlari bir-biridan qanday belgi bilan ajratiladi?
- 47.Bosma asar yoki ma’lumotlar yig‘indisi nima deyiladi?
- 48.Muallifi ko‘rsatilib nashr qilingan resurslar nima deyiladi?
- 49.Kutubxonaning asosiy katalogi qaysi?
- 50.Muallifli resurslar bu-....?
- 51.Qaysi katalog mualliflar kompleksi deb ataladi?
- 52.Kitobning xalqaro standart raqami nima deyiladi?
- 53.Katalog so‘zining ma’nosi nima?

54. Davomli nashrlarning bibliografik yozuvini tuzishda qaysi elementlar zarur hisoblanadi?
55. Mikrofilmlarni bibliografik tavsifida qaysi elementlar birinchi o'rinda ko'rsatiladi?
56. Bibliografik tavsifda sohalar bir-biridan qaysi belgi orqali ajratiladi?
57. Bibliografik tavsifda nashr joyidan keyin qaysi tinish belgisi ishlatiladi?
58. Bibliografik tavsif yozishda nashriyot nomidan keyin qanday belgi qo'yiladi?
59. Bibliografik tavsif yozishda nashr yilidan keyin qanday belgi ishlatiladi?
60. Bibliografik tavsif berishda javobgarlik to'g'risidagi sohaga nima yoziladi?
61. Barcha mamlakatlar o'rtasida bibliografik ma'lumotlarni almashuvchi xalqaro assotsiatsiyaning nomi nima?
62. Hujjatlarga analitik-sintetik ishlov berish qaysi metodika asosida olib boriladi?
63. Kitobning har bir sahifasiga raqam qo'yish nima deyiladi?
64. Broshurovka qilingan kitobning qog'oz jildi nima deyiladi?
65. Muqovadan keyin kitobning eng muhim elementi nima?
66. Respublikamizda eng ko'p tarqalgan kutubxonalar qaysilar?
67. Kasaba uyushma kengashining kutubxonasi qaysi kutubxonalar tarkibiga kiradi?
68. Ommaviy kutubxonalarning eng kuchli tizimi bu-?
69. 2009-yil 14-apreldagi Axborotlashtirish, kutubxonashunoslik va nashriyotchilik ishi standartlari tizimiga kiruvchi O'zbekiston Davlat Standarti qaysi raqam ostida tasdiqlangan?
70. Tavsif sohasining joylashtirish ketma-ketligida nashr sohasi qaysi raqamda joylashgan?
71. Tavsif sohasining joylashtirish ketma-ketligida standart raqamlar sohasi qaysi raqam ostida beriladi?
72. Bir yoki bir nechta yozuvchining asarlarini to'plab birlashtirgan va shunga muvofiq hujjatlarni ishlab chiqqan shaxs kim deb yuritiladi?
73. Hujjatlarga bibliografik tavsif berishda muallif va uning initsiallari yoziladigan bo'lim qaysi?
74. Hujjat haqidagi asosiy ma'lumotlarni o'z ichiga oladigan soha qaysi?
75. Kitoblarga tavsif berishda raqamlar va yillar qay tarzda beriladi?
76. Asosiy sarlavha bilan birga boshqa tilda berilgan sarlavha nima deyiladi?
77. Tavsif berishda kitobning betlar soni qaysi sohada beriladi?
78. Davlat va jamoat arboblari nomidan chop etilgan nashrlar nima deyiladi?
79. Resurslarni mazmuniga ko'ra tuziladigan katalog nima deb ataladi?
80. Elektron kutubxonaning asosiy elementi bu-?
81. Vazifasiga ko'ra kataloglar nechaga bo'linadi?
82. Bir nechta kutubxonalarning fondini aks ettiruvchi katalog bu-?
83. Katalog kartochkalari qachondan kutubxonalarda ishlatila boshlandi?
84. Tashkilot va muassasalar tomonidan chiqarilgan nashr bu-?
85. Matbuotlar tomonidan chop etiladigan turli sohalarga oid bo'lgan gazeta va jurnallar nima deyiladi?
86. Maxsus turdagi texnik adabiyotlarga nimalar kiradi?
87. Qilingan ixtiroga bo'lgan shaxsiy huquqni tasdiqlaydigan hujjat nima deyiladi?
88. Kartografik asarlar bu-?

89. Qadimiy qo‘lda yozilgan kitoblar, tarixiy hujjatlar hamda yozuvchi va olimlarning adabiy meroslari qanday nashr turiga kiradi?
90. Notali nashrlar bu-?
91. Izografik nashrlar bu-?
92. To‘liq indeks nima?
93. Katalogni tashkil etish nechta jarayondan iborat?
94. Katalogni tashkil etishning birinchi jarayoni qanday nomlanadi?
95. Katalogni tashkil etishning ikkinchi jarayoni qanday nomlanadi?
96. Katalogni tashkil etishning uchinchi jarayoni qanday nomlanadi?
97. Katalogni tashkil etishning to‘rtinchi jarayoni qanday nomlanadi?
98. Katalogni tashkil etishning beshinchi jarayoni qanday nomlanadi?
99. Har xil turdagi xaritalar qanday asarlar turkumiga kiradi?
100. Patent nima?
101. Kutubxona fondining asosiy vazifasi nimadan iborat?
102. Parallel sarlavha nima?
103. AKM bu-?
104. Sonli harakteristika sohasi bu-?
105. Tavsif boshi -?
106. Tavsif sohasining joylashtirish ketma-ketligining ikkinchi bo‘limida nima beriladi?
107. Tavsif sohasining joylashtirish ketma-ketligida sakkizinchi sohada nima beriladi?
108. Tuzuvchi- bu...?
109. Sarlavha sohasi bu-?
110. Paginatsiyalash bu-?
111. Frensis Bekon nechanchi asrda fanlar klassifikatsiyasini tuzgan?
112. Fanlar klassifikatsiyasini tuzgan Frensis Bekon qaysi millat vakili ?
113. AQSH dagi Kongress kutubxonasiga qachon asos solingan?
114. Hindistondagi yirik kutubxonalarni birlashtirib, 1933-yilda tashkil etilgan kutubxonachilik assotsiatsiyasini boshqargan shaxs kim?
115. Rus kutubxonachilari orasida qachon o‘nli klassifikatsiyaga nisbatan zid fikrlar qaror topdi?
116. Universal kutubxonalarda kitoblarning o‘rtacha aylanishi qancha?
117. Shifr nima?
118. Davomli nashr nima?
119. Seriyali nashr nima?
120. Klassifikatsuyaning ma’nosi
121. Hujjatlarni klassifikatsiyalash bu -....
122. Tasviriy san’at asarlari nima?
123. Elektron nashr nima?
124. Amaliyotda klassifikatsiyalash necha guruhga ajratiladi?
125. Kutubxonalarda klassifikatsiyalashda bo‘limlar qanday prinsip asosida joylashtiriladi?
126. Kutubxona fondlarining asosiy vazifasi nima?
127. «Ixso al-ulum» risolasi muallifi kim?
128. Abu Nasr Forobiy barcha fanlarni necha guruhga ajratadi
129. Kutubxona katalogining asosiy turlariga nimalar kiradi?

130. Kutubxona-axborot resurslarini bibliografik tavsiflashda asosiy maqsad nima?
131. Universal Oʻnlik klassifikatsiyani rivojlantirish bilan qaysi tashkilot shugʻullanadi?
132. Universal oʻnlik klassifikatsiya qachondan boshlab mukammal qayta ishlanib, tadbiq etildi?
133. Universal Oʻnlik klassifikatsiyadan nechta davlatlar foydalanadi?
134. Kutubxona fondlarini komplektlashda qanday omillar eʼtiborga olinadi?
135. Bibliografik yozuvni tuzishda qaysi qoidalar asosiy hisoblanadi?
136. Axborot-kutubxona muassasasining asosiy vazifalari nimalardan iborat?
137. Alifboli katalogning asosiy afzalligi nima?
138. "Kutubxona fondlari va kataloglari" fanining asosiy maqsadi nima?
139. Kutubxona kataloglari qanday maqsadda ishlatiladi?
140. Alifboli katalog qanday tashkil etiladi?
141. Bibliografik tavsiflashning asosiy vazifasi nima?
142. Kutubxona fondlarini shakllantirishda qanday jarayonlar muhim?
143. Universal oʻnli klassifikatsiyasi (UOʻK) qanday maqsadda qoʻllaniladi?
144. Bibliografik yozuvning asosiy maqsadi nima?
145. Kutubxona kataloglarini qanday klassifikatsiyalash mumkin?
146. Universal oʻnli klassifikatsiyasi (UOʻK) qanday maʼlumotlarni oʻz ichiga oladi?
147. Kutubxona fondlarini shakllantirishda quyidagi berilgan qaysi omillardan biri muhim?
148. Kutubxona-axborot resurslarini tahlil qilish jarayoni qanday nomlanadi?
149. Bibliografik tavsiflashning asosiy qoidalari qanday hujjatlarda keltiriladi?
150. Kutubxona fondining ilmiy tushunchasi qanday izohlanadi?
151. Predmet katalogi qanday tashkil etiladi?
152. Axborot-kutubxona muassasalarida tashkil etilgan elektron katalogning asosiy maqsadi nima?
153. Axborot kutubxona muassasalari jamiyatda qanday asosiy vazifalarni bajaradi?
154. Hujjatlarga bibliografik tavsif berishning asosiy maqsadi nima?
155. Kutubxona-axborot muassasalarida kutubxona kataloglarini qanday tarzda klassifikatsiyalash mumkin?
156. Universal oʻnli klassifikatsiya jadvali oʻz ichiga qanday maʼlumotlarni oladi?
157. Kutubxona fondlarini shakllantirishda qaysi omil muhim?
158. Kutubxona-axborot resurslarini tahlil qilishdagi jarayon qanday nomlanadi?
159. Bibliografik tavsiflashning asosiy qoidalari qaysi hujjatlar asosida beriladi?
160. Mavzuli katalog qanday tashkil etiladi?
161. Elektron katalog tuzishdan asosiy maqsad nima?
162. Axborot kutubxona muassasasining asosiy vazifalaridan biri nima?
163. Sistemali katalog qanday afzallik beradi?
164. Kutubxona fondini boshqarishning asosiy vazifasi nima?
165. Kutubxona fondini shakllantirishning birinchi bosqichi nima?
166. Bibliografik yozuvning qaysi qismi hujjatning joylashuvini aniqlaydi?
167. Kutubxona kataloglarining asosiy vazifasi nima?
168. Kutubxona fondiga yetkaziladigan zararlar nechta?
169. Kutubxona fondiga yetkaziladigan omillarni birinchisi nima?
170. Kutubxona fondiga yetkaziladigan omillarni uchinchisi nima?

171. Kutubxona fondini kichik tizim deb oladigan bòlsak uning elementi-...?
172. Kitoblar qanday nashr turiga kiradi?
173. Kutubxonadagi barcha hujjatlarni qaysi harf bilan belgilaymiz?
174. Fondning mazmuni va belgilangan maqsadiga kòra necha xil bòladi?
175. Axborot kutubxona resurslari bilan ta'minlashda qaysi muassasalar tashkil etilgan?
176. Axborot kutubxona fondlari qanday toifalarga bo'linadi?
177. Universal axborot-kutubxona muassasalari qaysi foydalanuvchilar guruhiga xizmat qiladi?
178. Maxsus axborot-kutubxona muassasalari fondi qanday sohalarga qaratiladi?
179. Kutubxona fondini shakllantirish jarayonida qanday omillar hisobga olinadi?
180. Qaysi kutubxona turi barcha yoshdagi kitobxonlarni qamrab olishga mo'ljallangan?
181. Fond tarkibi qanday belgiga ko'ra ajratiladi?
182. Qaysi kutubxona fondida monografiya va maxsus nashrlar bo'lishi kerak?
183. Kutubxona fondining "to'liqlik" xususiyati nimani anglatadi?
184. Axborot-kutubxona muassasalarida elektron kutubxonalar qanday vazifani bajaradi?
185. Quyidagilardan qaysi biri kutubxona fondining ta'rifi to'g'ri berilgan?
186. Kutubxona fondini shakllantirishda ilmiylik tamoyilining asosiy maqsadi nima?
187. Qaysi tamoyil kutubxona fondida keng qamrovli mavzularni qamrab olishni ta'minlaydi?
188. Fondni shakllantirishda tanqidiy yondashuvning maqsadi nima?
189. Kutubxona fondida milliy va mahalliy madaniyatni aks ettiruvchi asarlar qaysi tamoyil asosida qo'shiladi?
190. Kutubxona fondini shakllantirish jarayonidagi asosiy bosqichlardan biri qaysi?
191. Zamonaviy kutubxonalar fondni kengaytirishda qaysi texnologiyadan foydalanadi?
192. Fondni shakllantirish va saqlash bilan bog'liq qiyinchiliklardan biri nima?
193. Elektron resurslar foydalanuvchilarga qanday imkoniyat yaratadi?
194. Kutubxona fondini boshqarishda foydalanish statistikasi nima uchun muhim?
195. Kutubxona fondini to'g'ri boshqarish uchun nimani bilish zarur?
196. Kutubxona fondi tizimi qanday elementdan iborat?
197. Kutubxona fondining har bir bo'limi nimani ifodalaydi?
198. Agar kutubxona fondlari birlashsa, qanday tuzilma hosil bo'ladi?
199. "Biblioteka" so'zi dastlab qanday ma'noni bildirgan?
200. Qaysi yilgacha kitob fondiga ega joyni «biblioteka» deb atashgan?

“Kutubxona fondlari va kataloglari” fanidan o‘quv adabiyotlar va elektron ta’lim resurslari ro‘yxati
Asosiy darslik va o‘quv qo‘llanmalar

№	Muallif	Adabiyot nomi	Adabiyot turi	Nashr yili	Adabiyotni ng ARM dagi shifri	Adabiyotni ng ARM dagi inventar raqami	ARM dagi soni
1	Муминходжаев Л.Н	Библиотечные фонды и каталоги	o‘quv qo‘llanma	2021	24. 1YA73 P 21	U-5679	2 ta
2	G‘aniyeva, B.I.	Axborot kutubxona fondlari va kataloglari	o‘quv qo‘llanma	2017	Elektron	Elektron	
3	To‘ychiyeva, Sh.	Kutubxon alarning innovatsion faoliyati :	O‘quv qo‘llanma	2023	24. 1YA73 T 71	U-4780	8 ta
4	S.N.Yo‘ldasheva	Bibliografiya fanini o‘qitish metodikasi	2024	74.263 K 25	u/k 4147/19	O‘quv qo‘llanma	8 ta

Qo‘shimcha adabiyotlar

1. Axborot-kutubxona faoliyati to‘g‘risida: O‘zbekiston Respublikasining Qonuni: № O‘RQ - 280. 2011 y. 13 apr. // Xalq so‘zi.- 2011.- 14 apr.
2. Axborot-kutubxona faoliyati to‘g‘risida O‘zbekiston Respublikasi qonuni //Xalq so‘zi-2011.14 aprel.
3. Respublika axolisini axborot-kutubxona bilan ta‘minlashni tashkil etish to‘g‘risida” 2006 yil 20 iyundagi O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining qarori

// Xalq so‘zi-2006.-20 iyun.

4. Axborot-kutubxona va axborot-resurs markazlari ishini tashkil qilish.-T.: A.Navoiy nomidagi O‘zbekiston Milliy kutubxonasi nashriyoti, 2007.-B.3-68.
5. Maminova I.Z. Respublika axborot-kutubxona tizimi: rivojlanishning yangi shakllari // Fan, ta’lim, madaniyat va biznes sohalarida internet va kutubxona-axborot resurslaridan foydalanish: Konfirensiya materiallari.-Urganch-Xiva, 2006.-B.16-22.
6. Narzullayev, T. O‘zbekistonda kutubxonachilik ishini rivojlantirishni ayrim yo‘nalishlari // Sentral Aziya-2006: Fan, ta’lim o‘nalishlari/ Sentral Azia-2006: fan ta’lim, madaniyat va biznes sohalarida internet va kutubxona-axborot resurslaridan foydalanish: Konfirensiya materiallari.-Urganch-Xiva, 2006.-B.B. B.200-207.
7. Umarov, A. Mamlakat kutubxonachiligi islohatlar yo‘lida: muammo va yechimlar// Sentral Aziya-2006:Fan, ta’lim, madaniyat va biznes sohalarida internet va kutubxona-axborot resurslaridan foydalanish: Konfirensiya materiallari.-Urganch-Xiva, 2006.-B. B.10-16.
8. Kreydenko, B.C. Bibliotechniye issledovaniY. Nauchniye osnovi: Ucheb.posobiye.-M., 1983. - 142s.
9. Stolyarov, Y.N. Biblioteka: Strukturno-funksionalniy podxod.-M,-1981. -255s.

Axborot manbalari

1. www.pedagog.uz
2. www.ziyonet.uz
3. www.istedod.uz
4. www.natlib.uz

“Bibliografiyashunoslik” fanining mazmuni

Fanini o‘qitishdan maqsad - talabalarga, kutubxona-axborot muassasalari Bibliografiyashunoslik fanining nazariy va amaliy tomonlarini, metodologik asoslarini o‘rgatishdan iborat.

Talabalarda ushbu fan bo‘yicha olgan nazariy va amaliy bilimlarini zamonaviy kutubxona- axborot faoliyatini tashkil qilish va boshqarish, boshqarishning huquqiy asoslari, rivojlanish qonuniyatlarini va o‘ziga xos xususiyatlarini, tamoyillari va shakllarini qo‘llay olish bo‘yicha ko‘nikmalar hosil qilishdan iborat.

Ushbu maqsadga erishish uchun fan talabalarni nazariy bilimlar, amaliy ko‘nikmalar, ijtimoiy hodisa va jarayonlar haqida uslubiy ko‘nikma hamda dunyoqarishni shakllantirish vazifalarini bajaradi. Shu bilan birga, Bibliografiyaning uslubiyoti bibliografik faoliyatni tashkil etish va uning metodologik, uslubiy jihatlarini ishlab chiqish jarayoni. Uslubiyot nafaqat bibliografiya tizimining asosiy tamoyillarini belgilash, balki uning funksiyalari va vositalarini ham aniqroq ifodalashni ko‘zda tutadi. Bu, shuningdek, bibliografiya faoliyatini, ayniqsa axborotlar oqimi,

hujjatlarning tahlili, tartibga solish va tizimlashtirishni osonlashtiradi. Bibliografiyaning uslubiyoti tushunchasi to'g'risida juda ko'plab ma'lumotlarni keltirishimiz mumkin. Bibliografiyaning uslubiyoti bibliografik tadqiqotlarni o'rganish va amaliyotda qo'llashda aniq va o'ziga xos usullar va yondashuvlar tizimi hisoblanadi. Uslubiy yordam kutubxonachilar, axborot mutaxassislari va tadqiqotchilar uchun kerakli tavsiyalarni ishlab chiqadi va amaliy faoliyatga tatbiq etilishini ta'minlaydi. Hujjat Hujjatlar oqimi Hujjatlarning asosiy turlari Axborot olish va qayta ishlash tizimidagi o'mi bo'yicha xujjatlar turini o'rganadilar.

“Bibliografiyashunoslik” fanidan yakuniy davlat attestatsiyasi sinovining asosiy savollari

1. Qo'g'oz paydo bo'lgunga qadar Mesopotamiya, Hindiston va Xitoy mamalakatlarida ma'lumotlarni qoldirish uchun ya'ni yozish uchun nimalardan foydalanilgan?
2. Shumer xonligidagi kutubxona xodimlari loy-tablichkalardagi kiln yozuvlarini qanday holda saqlaganlar?
3. 1979-1982-yillarda Vizantiyada aniqlangan barcha yodgorliklarni to'la yoki qisman bibliografik apparatga ega bo'lgan qo'llanma deb hisoblash mumkin deb qaysi bibliograf olim ta'kidlab o'tgan?
4. Rossiya bibliografiyasining paydo bo'lish davri nechanchi asrlarga to'g'ri keladi?
5. O'lkashunoslik adabiyotining mazmuni, kitobxonalik doirasiga, nashr shakliga ko'ra turlarga ajratilganida, Mazmuniga ko'ra o'lka haqidagi umumiy asarlar nimani o'z ichiga oladi?
6. "Bibliografik klassifikatsiya" nima?
7. O'zbekistonda "Turkiston viloyatining gazetasining" bibliografik jihatdan nima uchun muhim?
8. Bibliografik yozuv qanday hollarda qo'llaniladi?
9. Ma'lumotnomalar turli xil ma'lumotlarni aks ettirishiga ko'ra qanday guruhlariga ajratiladi?
10. 1970- yilda Kutubxona ishi va bibliografiya bo'yicha qisqacha izohli terminlar lug'ati kimlarning muallifligi asosida nashrdan chiqqan?
11. 4500 ta kutubxonachilik, kitobshunoslik, bibliografiya, adabiyotshunoslik, poligrafiya, nashriyot ishiga oid tushunchalarni ichiga olgan «Kitobshunoslik atamaları lug'ati» kimga tegishli?
12. Fanlar Akademiyasi bosh tahririyati 1968-yil qanday maqomga ega bo'lgan?
13. Yunonistonda qaysi yozuvchilarning asarlari ensklopedik xarakterda bo'lgan?
14. Zarur axborotni topish uchun qulay bo'lgan tartbdagi joylashtirilgan, ilmiy va amaliy harakterdagi ma'lumotlarni o'z ichiga olgan nashr qanday nashr hisoblanadi?
15. "Milliy bibliografik repertuar" nima?
16. Bibliografiyaning tarkibiy bo'limlari to'g'ri ko'rsatilgan qatorni belgilang.
17. O'rta Osiyo bibliografiyasi tarixini o'zbek bibliograf oimlaridan kimlar tadqiq qilib o'rganganlar?
18. Bibliografik yozuvning "Til" belgisi nima uchun kerak?
19. "Bibliografik ro'yxat" ko'rsatkichdan nimasi bilan farq qiladi?

20. Annotatsiya tayyorlash usuli to‘g‘ri berilgan qatorni belgilang.
21. Mahalliy vaqtli nashr-gazetalarda o‘lka hayotining qaysi tomonlari yoritiladi?
22. Annotatsiya ma‘lumot berilayotgan hujjatlar soniga ko‘ra qanday turlarda bo‘ladi?
23. Bibliografiyada "Kataloglashtirish" jarayoni nima?
24. Vaqtli va davomli nashrlar ichida o‘lkaga oid sof o‘lkashunoslik xususiyatiga ega bo‘lganlar qaysilar?
25. Matbuot asarlari, elektron hujjatlar haqida axborot tayyorlab berish hamda ularni ma‘lum ijtimoiy maqsadlarda targ‘ib qilish bilan shug‘ullanuvchi ilmiy va amaliy faoliyat-bu.....
26. Ellinistik Misrdagi Aleksandriya kutubxonasining gullab yashnagan davrni aniqlang.
27. Qadimgi Misrdagi Yedfu shahrida qanday nomdagi kutubxona bolgan?
28. Yordamchi ko‘rsatkichlar berilgan qatorni belgilang.
29. O‘lkashunoslik hujjatlarining ilmiy asosda yoritilishi nimani ta‘minlaydi?
30. "Kutubxonashunoslik" va "Bibliografiya" fanlari bir-biri bilan qanday bog‘langan?
31. O‘zbekiston Xalq Demokratik partiyasining ijtimoiy-siyosiy gazetasi berilgan qatorni belgilang.
32. O‘zbekiston Fanlar Akademiyasida nashriyotidan chiqgan"Volodka-partizan o‘g‘li" asari qaysi rus adabiyotshunosiga tegishli?
33. 1950-yilada O‘zbekiston Respublikasida nashriyotlar soni qancha bo‘lgan?
34. 1932-yil iyun va iyul oylarida "Sharq yulduzi" gazetasi qanday nom bilan o‘z faoliyati yuritgan?
35. Nechanchi yilda Turkiston Respublikasi Maorif ijroiya qo‘mitasining huzurida matbuot buyurosi tuzilgan va uning zimmasiga qanday vazifa yuklatilgan?
36. 1938-yilga kelib qanday turdagi adabiyot nashrlari tashkil etilgan?
37. 1925-yil 3-fevralda tasdiqlangan nizomga ko‘ra "O~zDavNashr"ga necha kishidan iborat idora rahbarlik qilgan?
38. Bibliografiya fan sifatida kimlarga dars beriladi?
39. O‘zbekistonda bibliografik ko‘rsatkichlar odatda qaysi tilda tuziladi?
40. Bibliografiya va Informatika o‘rtasidagi bog‘liqlik nimada?
42. O‘zbekiston bibliografiyasining kelajagi nimada ko‘riladi?
43. Bibliografik tavsifda "Betlar soni" qayerda ko‘rsatiladi?
44. Bibliografik qo‘llanmalar tuzilishiga ko‘ra qanday bo‘ladi?
45. Bibliografik faoliyatning hamma jarayonlarini amalga oshirish uchun zarur bo‘lgan spravka nashrlari qanday nomlanadi?
46. Spravka-bibliografiya xizmatining darajasi nimalarga bog‘liq?
47. Spravka nashrlariga qanday nashrlar kiradi?
48. Tilga oid lug‘atlarga qanday nashrlar kiradi?
49. Spravka nashrlari to‘g‘ri ko‘rsatilgan javobni belgilang?
50. Bibliografik qo‘llanmalar tuzishning ijtimoiy vazifasiga nimalar kiradi?
51. Kundalik bibliografik nashrlarni hisobga olib boruvchi "Kitob solnomasi" qachondan boshlab chiqa boshlagan?
52. Solnoma va ko‘rsatkichlardan qanday ma‘lumotlar olinadi?

53. Tabiatshunoslik fanlariga oid retrospektiv bibliografik qo‘llanmalarni tuzish bilan qaysi kutubxona shug‘ullanadi?
54. Tabiiy ilmiy va qishloq xo‘jaligiga oid ko‘rsatkichlarining maqsadi?
55. Mavzular bo‘yicha bajarilgan so‘roqlar qaysi fondga saqlanadi?
56. AKM ning katalog va kartotekalar tizimi.....
57. Kataloglari va kartotekalari tizimi qanday tamoyillar asosida tashkil etiladi?
58. "Bibliografik tavsif standarti" nima uchun kerak?
59. Bosma mahsulotlarning qanday turlariga katalog va kartotekalar tuziladi?
60. Kataloglarga bibliografik yozuvlar qanday joylashtiriladi
70. Axborot-bibliografiya resurslari haqida umumiy tushuncha qanday?
71. "Bibliografik metodologiya" nima?
72. Bibliografik qo‘llanmalarning asosiy turiga nimalar kiradi?
73. "Bibliografik ma'lumotlar bazasi" nima?
74. Jurnal ichi bibliografik ro‘yhat.....?
75. Bibliografik ko‘rsatkichning "Yordamchi apparati"ga nimalar kiradi?
76. Bibliografik qo‘llanmalar ijtimoiy ahamiyatiga ko‘ra-.....?
78. Bibliografik qo‘llanmalar qanday turlarga ajratiladi
79. Universal qo‘llanmalarda qanday materiallarni aks ettiriladi?
80. Shaxsga oid qo‘llanmalarda qanday axborot beradi?
81. AKM katalog va kartotekalari shakliga ko‘ra qanday xillari ajratiladi.
82. Kartotekaning katalogdan farqi toping
83. "Mavzuli kartoteka" nima?
84. O‘zbekiston kutubxonachilar uyushmasi bibliografiya sohasida nima ish qiladi?
85. To‘la matnli-.....?
86. Birinchi darajali xujjatlar bazasi yoki faktografik-.....?
87. Yirik bibliografik ko‘rsatkichni tuzish necha bosqichda amalga oshiriladi
88. Yirik bibliografik ko‘rsatkichni tuzish 4 bosqichda amalga oshiriladi
89. Analitik bosqich o‘zaro uzviy bog‘langan va bir vaqtda bajariladigandaqanday jarayonni o‘z ichiga oladi
90. Annotatsiya – bu.....?
91. Adabiyotlarni tanlash -.....?
92. Bibliografiyalashning tayyorlov bosqichi nimalarni o‘z ichiga oladi?
93. Analitik bosqich o‘zaro uzviy bog‘langan va bir vaqtda bajariladigan qanday jarayonni o‘z ichiga oladi?
94. Tahlilning bosh maqsadi –.....?
95. Tavsiya annotatsiyasi-.....?
96. Qo‘llanma ustida ishlashning sintetik bosqichi 3 jarayonni o‘z ichiga oladi ular qaysilar?
97. Rasmiy joylashtirish qanday amalga oshiriladi?
98. Kutubxonaning tavsiya-bibliografik faoliyati qanday yo‘nalishda olib boriladi?
99. Bibliografiya xizmatining nechta turi mavjud?
100. Bibliografik yozuvlarning joylashtirilishi bo‘yicha kataloglar nimalardan iborat?
101. Bibliografiya xizmatining ikki turi mavlut ular qaysiligini toping?
102. Kartotekaning katalogdan farqi: .....

103. .... kutubxonalarning oldida turgan vazifalarini bajarish uchun zarur bo'lgan axborot, moddiy-texnik va xodimlar bazasi
104. .... axborot mahsulotining bibliografik axborot, ya'ni bibliografik yozuvlar bilan ta'minlangan turi
105. .... ko'rstkichlarning shakllaridan bosma kataloglar, nashriyotlarning yillik mavzuli rejalari, nashriyot kataloglari, bibliografik byulletenlar, kitob palatalarining yilnomalari, biobibliografik ko'rsatkichlarni ko'rsatish mumkin
106. .... bu oddiy tuzilishga ega bo'lgan bibliografik qo'llanma
107. ....xujjatlar haqidagi hikoyadan iborat. Xujjatlar haqida aniqliklar, faktli ma'lumotlar beriladi
108. .... bilimning va amaliy faoliyatning hamma sohalariga va fan tarmoqlariga oid, sohaları bo'yicha materiallarni aks ettiradi
109. ....bir necha bilim sohaları bo'yicha materiallarni aks ettiradi
110. .... qo'llanmalar aniq bir mavzuga, masalaga va muammoga oid materiallarni qamrab oladi
111. ....qo'llanmalar bir shaxsning hayoti va ijodiga oid barcha adabiyotlar haqida axborot beradi
112. .... ka oid qo'llanmalar bir yoki bir necha mamlakat haqidagi materiallarni aks ettiradi
113. ....xarakteridagi qo'llanmalar esa mamlakat ichidagi bir joy haqidagi adabiyotlardan iborat bo'ladi
114. Xarakteridagi qo'llanmalar esa mamlakat ichidagi bir joy haqidagi adabiyotlardan iborat bo'ladi
115. Bibliografik ro'yhatlar, bibliografik sharxlar matni, shuningdek tanlangan mavzu bo'yicha ommaviy tadbirlarni tayyorlash va o'tkazish uchun namunalar bilan boyitiladi
116. Bibliografik qo'llanmalarga nimalar kiradi?
117. .... axborotni avtomatlashgan ko'rinishda olishga, qayta ishlashga mo'ljallangan mashinada o'qish uchun moslashtirilgan va qo'yilgan maqsadga xizmat qiluvchi ma'lumotlar yig'indisi
118. .... axborotni qidirish, saqlash, qayt ishlashga mo'ljallangan bir necha ma'lumotlar bazasidan iborat avtomatlashgan axborot tizimi
119. .... bunda axborot bibliografik ma'lumotlar, referat va annotatsiya ko'rinishida beriladi;
120. .... –axborot xujjatning to'la matnini yoki ma'lum bir qismini yoritish bilan beriladi;
121. - axborot jonli tabiiy tilda boshqa yozuvlar, parchalar bilan bog'liq holda beriladi.
122. ....–aynan olingan sohaga oid axborotlarning ma'lumotlar bazasi.
123. ....bu- matbuot asarining, hujjatning mazmuni, mo'ljallanishi, shakli va boshqa belgilariga ko'ra qisqacha tavsifnomasidir.
124. Mazkur bibliografik qo'llanma mo'ljallangan kitobxonlar guruhining talablari, tayyorgarlik darajasi, yoshi va boshqa xususiyatlaridan kelib chiqqan holda hujjatni tavsiflaydi va baholaydi.

125. .... asarni to‘liq (butunicha) tavsiflaydi va ikki holda qo‘llaniladi: birinchidan, asar mazmunan ko‘rsatkich mavzusiga to‘la taalluqli bo‘lsa, ikkinchidan, hech qanday mazmuniy chegara bilan cheklanmagan universal qo‘llanmalarda
126. ....hujjatning biror bir qismini mazmunan yoritib, bu annotatsiyalanayotgan asar qo‘llanma mavzusiga to‘laligicha emas, qisman taalluqli bo‘lgandagina qo‘llaniladi
127. ....da rahbar va direktiv materiallarni, mumtoz meros hisoblangan asarlarni 1-o‘rinda berish kitobxonning diqqatini tortadi, bo‘lim va bo‘limchalar ketma-ketligi ularning bir-biriga qarashlilik ular o‘rtasidagi aloqalarni ochib beradi
128. Aniq bir hujjatni u yoki bu belgisiga ko‘ra qidirishga yordam beradi va u hujjatning tashqi belgilariga asoslanadi (turi, nashr yili va joyi, nashr tili, muallifi va h.k.). Bu joylashtirishda asarning mazmuni va sifat baholariga to‘xtalmaydi
129. .... axborot iste‘molchisiga aniq, tor masala bo‘yicha kerak bo‘lgan hujjatni tez topish imkonini beradi. Bu tartib ko‘proq mutaxassislarga, tayyorgarligi yetarli bo‘lgan kitobxonlarga mo‘ljallangan tarmoq ilmiy-yordamchi bibliografik ko‘rsatkichlarda qo‘llaniladi.
130. Aniq matbuot asarni topish, adabiyotga qo‘llanmani tuzuvchisi nuqtai-nazaridan murojaat qilish tartibini ko‘rsatish vazifasini bajaradi. U pedagogik maqsadi bilan xarakterlanadi
131. .... har xil bo‘ladi, ularni tanlash qo‘llanmaning maqsadi, kitobxonlik doirasi, materiallarni gruppalash usuliga qarab belgilanadi
132. Uning yordamida shu qo‘llanmada aks ettirilgan u yoki muallif - shaxsning asari aniqlanadi.
133. Umuman ko‘rsatkichga kiritilgan asarlarni yaratilishida ishtirok etgan muharrirlar, musavvirlar, tarjimonlar, mualliflar, hamda alohida olingan shaxslar – ya’ni biror bir shaxsning hayoti va faoliyati haqidagi asarlarni topish imkonini beradi
134. Qaysi yordamchi ko‘rsatkichlar bibliografik qo‘llanmalarda kam uchraydi?
135. .... aniq axborot talabchisini uning axborot talabini hisobga olgan holda yangi chiqqan hujjatlar haqida muntazam axborot berib borish tushuniladi.
136. .... bu hamma yangi olingan adabiyotlar hamda bibliografik materiallarning muntazam o‘tkaziladigan namoyishidir.
137. ....adabiyotni targ‘ib qilishning kompleks shaklidir. Unda birlamchi hujjatlar namoyishi fan va texnika yutuqlarini targ‘ib qilish bo‘yicha boshqatadbirlar bilan qo‘shib olib boriladi.
138. ....da hujjatlar namoyishi kutubxona xodimi yoki kafedra xodimi tayyorlagan obzor bilan qo‘shib olib boriladi.
139. .... kutubxonaga kelgan kitobxonga yangi olingan adabiyotlar bilan bevosita tanishib chiqish imkonini beradi. Uning kompleks shakliga kirishi unda ham yangi adabiyotlarning obzorlari qo‘shib o‘tkazilishi bilan belgilanadi.
140. .... faktlar, raqamli ma’lumotlar, sanalar va hokazolar haqidagi ma’lumotlarni beradi.
141. Bibliografik so‘rovlarning qanday turidagi so‘rovlar kutubxonada eng ko‘p uchraydi?
142. ....iga faoliyatning metodlari, bibliografik axborotni ishlab chiqish va iste‘molchiga yetkazish yo‘llari, texnika vositalari kiradi

143. ....alohida olingan axborot talabchisini uning talablari hisobga olingan holda bibliografik axborot bilan ta'minlashdir
144. O'quvchi kutubxonaga kelib, nashrni nomini yoki muallifining to'liq ismini eslay olmaydi. Bu qanday so'rov turi?
145. O'lkashunoslik qo'llanmalari kutubxona fondlari bilan qanday moslashtiriladi?
146. Qanday hududlarga oid adabiyotlar o'lkashunoslik qo'llanmalari yordamida aniqlanishi mumkin?
147. O'lkashunoslik adabiyotlarini xarid qilishda qanday elementlar muhim hisoblanadi?
148. O'lkashunoslik adabiyotlari qanday shakllarda kutubxona fondiga qo'shiladi?
149. O'lkashunoslik adabiyotlari qanday shakllanadi?
150. O'lkashunoslik adabiyotlarini yig'ish va tartibga solishda nima e'tiborga olinadi?
151. O'lkashunoslik nashrlari haqida ma'lumotlarni qanday tizimda o'rganish kerak?
152. O'lkashunoslik adabiyotlari qaysi jarayonni o'z ichiga oladi?
153. Markazlashtirilgan kutubxona tizimining o'lkashunoslik fondi qanday nashrlardan shakllanadi?
154. Markaziy kutubxona va uning filiallari qanday adabiyotlarni aniqlaydi?
155. O'lkashunoslik materiallarini qidirishda qanday nashrlar e'tiborga olinadi?
156. O'lkashunoslik nashrlarini aniqlashda qaysi bosma materiallardan foydalanish kerak?
157. Markaziy kutubxona va tizim filiallarida o'lkashunoslik adabiyotlarini aniqlashda qaysi yondashuvlar qo'llaniladi?
158. Markaziy kutubxonada qanday materiallar o'lkashunoslik fondini shakllantirishda muhim hisoblanadi?
159. Markaziy kutubxona tizimining o'lkashunoslik bo'limida qanday adabiyotlar mavjud?
160. O'lkashunoslik adabiyotlarini aniqlashda qanday strategiya muhim?
161. O'lkashunoslik fondi tarkibini belgilashda qanday adabiyotlar sotib olinishi va kutubxona fondida saqlanishi kerak?
162. O'lkashunoslik bo'yicha davriy nashrlar qanday tanlanadi?
163. Markaziy kutubxona va filiallar o'lkashunoslik fondini qanday maqsadga muvofiq shakllantiradi?
164. Qimmatbaho va nodir kitoblar qayerga o'tkazilishi kerak?
165. O'lkashunoslik adabiyotlarini targ'ib qilishda kutubxonalar qanday usullardan foydalanadilar?
166. Spravka nashrlariga qanday nashrlar kiradi?
167. O'lkashunoslik adabiyotlari qaysi jarayonni o'z ichiga oladi?
168. Markazlashtirilgan kutubxona tizimining o'lkashunoslik fondi qanday nashrlardan shakllanadi?
169. O'lkashunoslik nashrlarini aniqlashda qanday manbalar hisobga olinishi kerak?
170. Markaziy kutubxona va uning filiallari qanday adabiyotlarni aniqlaydi?
171. O'lkashunoslik nashrlarini aniqlashda qaysi bosma materiallardan foydalanish kerak?
172. Bibliografik mahsulotlar nima?
173. Bibliografik mahsulotlarning eng asosiy turi nima?

174. Bibliografik qo‘llanmalar qanday asosiy xususiyatlarga ega?
175. Bibliografik ko‘rsatkichlar qanday maqsadni ko‘zlaydi?
176. Bibliografik sharh nima?
177. Bibliografik mahsulotlar qanday turlarga bo‘linadi?
178. Bibliografik qo‘llanmalar qanday turlarga bo‘linadi?
179. Bibliografik ko‘rsatkichlar qanday tarkibiy elementlarga ega?
180. Bibliografik ro‘yxatlar qanday tuzilishga ega?
181. Ommaviy bibliografik mahsulotlar qanday maqsadda ishlatiladi?
182. Bibliografik qo‘llanma nima?
183. Bibliografik qo‘llanmaning asosiy maqsadi nima?
184. Bibliografik yozuvning asosiy vazifasi nima?
185. Bibliografik ishlar nima?
186. Bibliografik ma‘lumot tayyorlash natijasida nima hosil bo‘ladi?
187. Bibliografik ishlar qanday asosiy jarayonlarni o‘z ichiga oladi?
188. Bibliografik ishning mazmuni nimalarni o‘z ichiga oladi?
189. Kutubxona fondlarini oshkor qilish va foydalanuvchilar tomonidan foydalanish uchun qanday jarayonlar amalga oshiriladi?
190. Bibliografik xizmatlarning tashkiliy tuzilishi nima bilan bog‘liq?
191. Bibliografik ishni tashkil etish va yuritish uchun qanday asosiy fondlar va apparatlarni shakllantirish kerak?
192. Maxsus kutubxonalar faoliyatida bibliografik ish qanday tashkil etiladi?
193. Kutubxonada bibliografik faoliyatni tashkil etish uchun qanday tamoyillar muhimdir?
194. Bibliografik jarayonlarni avtomatlashtirish qanday ta‘sir qiladi?
195. Bibliografik ishning qanday darajalarda tashkil etilishi mumkin?
196. Kutubxonada bibliografik ishlarni tashkil etishda qanday tashqi va ichki omillar hisobga olinadi?
197. Bibliografiyaning tizimlashtirish ob‘ekti sifatidagi xususiyatlar qaysilaridir?
198. Bibliografik xizmat nima?
199. Bibliografik so‘rov nima?
200. Tematik so‘rovda qanday ma‘lumotlar talab qilinadi?

**“Bibliografiyashunoslik” fanidan o‘quv adabiyotlar va elektron ta‘lim resurslari
ro‘yxati
Asosiy darslik va o‘quv qo‘llanmalar**

№	Muallif	Adabiyot nomi	Nashr yili	Adabiyot-ning ARMdagi shifri	Adabiyot-ning ARMdagi inventar paqami	Adabiyot turi	ARMdagi soni
1	J.Yuldoshev, T.Bayturayev, G‘.Narzullayev H.Mamatraimo	Bibliografiyashunoslik.	2022	37.23.04	u/k 3473	darslik	5 ta

	va						
2	S.N.Yo‘ldasheva	Bibliografiya fanini o‘qitish metodikasi	2024	74.263 K 25	u/k 4147/19	O‘quv qo‘llanma	8 ta
3	S.N.Yo‘ldasheva,	Bibliografiya ashunoslikning zamonaviy tendensiyalari	2024	84.254 K 52	u/k 4147/19	Monografiya	8 ta
4	D.To‘ychieva	Bibliografiya ashunoslik	2023	28.158 K 38	u/k 8557/19	O‘quv qo‘llanma	8 ta

Qo‘shimcha adabiyotlar

5. S.N.Yo‘ldasheva O‘qish psixologiyasi: O‘quv qo‘llanma Qo‘qon: ”ART PRESS”, 2022.- 146 b.

6. To‘ychiyeva Sh. Kutubxonalarning innovatsion faoliyati: O‘quv qo‘llanma. – Qo‘qon: “ART PRESS”, 2023.-109 b.

7.Maxmudov M.X.,Ziyodullayeva G. Umumiy bibliografi:o‘quv qo‘llanma/M.X.Mahmudov, G.Ziyodullayeva. -Toshkent: Aloqachi, 2020.-200 b.

8.Mamatraimova,H. Bibliografiya tarixi: o‘quv qo‘llanma / H.Mamatraimova-Toshkent, 2008.- 82 b.

9.Mamatraimova, H. Kutubxona o‘lkashunosligi va o‘lkashunoslik bibliografiyasi:o‘quv qo‘llanma/ H.Mamatraimova.-Toshkent, 2008 - 103 b.

10.Matmuradova, M.Badiiy adabiyotlar bibliografiyasi: o‘quv qo‘llanma/M. Matmuradova.- Toshkent, 2008.-64 b.

11.Shamsiyev,SH.M.Ijtimoiy-gumanitarfanlar bibliografiyasi:darslik / SH.M.Shamsiyev; mas’ul muharrir M.B.Bekmurodov.-Toshkent, 2007.-136 b.

12.Korshunov O.P. Bibliografovedeniye: osnovi teorii i metodologii: uchebnik/ O.P.Korshunov, T.F.Lixovid, T.A.Novojenova; pod red. O.P.Korshunova.- Moskva: Izd-vo FAIR, 2009.- 335 s.: il., fot., tabl.- (Spetsialniyzdatelskiyproyektdlyabibliotek).

13.Morgenshtem, I. G.Obsheyc bibliografovedeniye: ucheb. posobiye dlya studentov po spetsialnosti «Bibliotechno-informatsionnaya deyatlnost» / I. G.

Morgenshtem; nauch. red. prof. G. V. Mixeyeva. — Sankt-Peterburg.: Professiya, 2006. —S.36—38 (Seriya «Biblioteka).

14.Grechixin A.A. Obshayaabibliografiyaa: teorctiko-mctodologicheskkiyeosnovi: ucheb. posobiye / A.A.Grechixin.- Moskva, 2002. - 528

15.Kogotkov, D.Y. Bibliograficheskaya dcynatchnost bibliotcki: organizatsiya, texnologiyaa, upravlcniye: uchebник / D.Y.Kogotkov.-Sankt-Peterburg, 2003,— 304 s.

Axborot manbalari

- 1.www.gov.uz-O‘zbekiston Respublikasi hukumat portali.
- 2.www.lex.uz- O‘zbekiston ResDublikasi Oonun huiiatlari ma’lumotlari milliv bazasi
- 3.www.Ziyo.net
- 4.hffb:// www.Librarv.rv- menediment va marketing
hfip://www/ Library/ fio/ru- menedjment va marketing

“Kutubxona-axborot xizmati: nazariya va amaliyoti” fanining mazmuni

Talabalar ushbu fan orqali har biri alohida va muayyan foydalanuvchilar guruhlariga kutubxona-axborot xizmati ko‘rsatishning nazariy, uslubiy, texnologik va tashkiliy masalalari o‘rganiladi. Kutubxona axborot xizmati: nazariyasi va amaliyoti fanini o‘rganish natijasida bilish zarur hamda ularni amaliyotda tatbiq etish ko‘nikmasini xosil qilishdan iborat.

Fanning vazifasi mamlakatimizda amalga oshirilayotgan islohatlar jarayonidagi o‘zgarishlarga muvofiq yuz berayotgan kasbiy o‘zgarishlar: kutubxonalar mavjudligi va faoliyatining yangi tartib-sharaitlari, shaxsning axborotga bo‘lgan ehtiyojlarini qondirish, axborotdan erkin foydalanish huquqlariga demokratik jamiyatning asosiy qadriyati sifatida munosabatda bo‘lish, ularga nisbatan shaxsiy munosabatni shakllantirish orqali insonning hayotdagi o‘rni va ahamiyatini ochib berish.

Fanning vazifasi–talabada ushbu fan bo‘yicha olgan nazariy va amaliy zamonaviy kutubxona-axborot xizmatini tashkil qilish va boshqarish, unda yangi texnologiyalarni qo‘llay olish bo‘yicha ko‘nikmalar hosil qilish. Ushbu maqsadga erishi uchun fan talabalarni nazariy bilimlar, amaliy ko‘nikmalar, ijtimoiy hodisa va jarayonlarga uslubiy hamda dunyoqarishni shakllantirish hamda uni amalga oshirish metodikasini (har bir kasbga o‘rgatishning mazmuni va o‘ziga xosligini mintaqaviy xususiyatlarini hisobga olgan holda) o‘rgatishdan iborat.

“Kutubxona-axborot xizmati: nazariya va amaliyoti” fanidan yakuniy davlat attestatsiyasi sinovining asosiy savollari

- 1.Kutubxona va axborot xizmatining asosiy vazifasi nima?
- 2.“Kutubxona – axborot xizmati” fanining predmeti nimaga asoslanadi?
- 3.Mutolaa jarayoni foydalanuvchiga qanday yordam beradi?

- 4.Foydalanuvchilar bilan ishlashda kutubxonachining asosiy vazifasi nima?
- 5.Ilmiy bilishning asosiy tamoyillaridan biri qaysi?
- 6.Oddiy bilishdan ilmiy bilishning farqi nimada?
- 7.Quyidagilardan qaysi biri ilmiy bilish metodlariga kirmaydi?
- 8.Ilmiy bilishda obyektivlik nima degani?
- 9.Kutubxonachining foydalanuvchiga ilmiy xizmat ko'rsatishidagi asosiy tamoyil nima?
- 10.Bilimning natijasi sifatida foydalanuvchi nima qilishi kerak?
- 11.Uzluksiz ta'lim tizimida umumta'lim va umummadaniy tayyorgarlikni oshirishning asosiy natijasi nimada namoyon bo'ladi?
- 12.Kutubxonalarda foydalanuvchilarning qiziqishlarini qondirish yo'nalishlaridan qaysi biri bilim doirasini kengaytirishga qaratilgan?
- 13.Motivatsion–baholash yo'nalishining asosiy vazifasi nimadan iborat?
- 14.Kutubxona–axborot xizmatining ta'limiy funksiyasi qaysi ikki asosiy yo'nalishda amalga oshiriladi?
- 15.Zamonaviy kutubxonalarda axborot resurslarini shakllantirishning qaysi usuli ustunlik qiladi?
- 16.Ko'p qirrali tadqiqotchining bugungi kunda mutolaaning holati, jamiyatning umumiy holatiga mos bo'lib, asosiy masalasi shaxsning rivojlanishining ijobiy shart-sharoitidir. Mutolaa, alohida shaxs sifatida shakllanish jarayonida qanday ahamiyat kasb etadi?
- 17.Foydalanuvchi tipologiyasi bo'yicha S.A. Trubnikov qanday tiplarni ajratadi?
- 18.Axborot manbalari ko'pligi sharoitida kutubxonachining asosiy vazifalaridan biri nima?
- 19.Uzluksiz ta'lim jarayonida bilimlarning qo'lga kiritilishi nimaga bog'liq?
- 20.1997 yil 29 avgustda qabul qilingan asosiy huquqiy hujjat qaysi?
- 21.Maktabdan tashqari ta'lim tizimida muhim o'rin egallovchi muassasa qaysi?
- 22.Kasbiy mutolaaning asosiy mazmuni nimani qamrab oladi?
- 23.Kasbiy mutolaaga oid faoliyat qanday tamoyil asosida olib boriladi?
- 24.Milliy g'oyani shakllantirishda kutubxonalarning asosiy vazifasi nimadan iborat?
- 25.Milliy g'oya tarbiyasining asosiy maqsadi nima?
- 27.“Avesto”dagi asosiy axloqiy g'oya nimaga asoslanadi?
- 28.Qaysi dostonlarda milliy birlik va vatanparvarlik g'oyalari ilgari surilgan?
- 29.Orxon bitiktoshlari nimani targ'ib etadi?
30. “Devoni lug'otit-turk” asarining ahamiyati nimada?
- 31.Alisher Navoiyning qaysi jihati milliy g'oya bilan bevosita bog'liq?
- 32.Jadidchilik harakatining asosiy maqsadi nima edi?
- 33.Jadidlar e'tibor qaratgan uch asosiy masala qaysilar?
- 34.Abdulla Avloniy tarbiya masalasini qanday baholagan?
- 35.Ma'rifiy dunyoqarash nimaga asoslanadi?
36. 2018 yil 16 apreldagi Prezident Farmonining asosiy g'oyasi nima?
- 38.Axloq ijtimoiy ongning qaysi xususiyatiga ega?
- 39.Axloqiy madaniyat nimani anglatadi?
- 40.Kutubxona–axborot xizmati axloqiy tarbiyada qanday rol o'ynaydi?

41. Milliy g'oya shakllanishida tarixiy manbalar nima uchun muhim?
42. Ilm-fan taraqqiyoti nimani belgilaydi?
43. Innovatsion texnologiyalarni joriy etish kimning burchi?
44. Xalq maqollarida asosan nima aks etadi?
45. Kutubxona ma'rifiy dunyoqarashni shakllantirishda nima bilan ajralib turadi?
46. Yoshlarning kitobxonlik madaniyatini oshirish maqsadida qaysi yillarda "Ma'rifat karvonlari" tadbirlari doirasida yoshlarga kitoblar yetkazildi?
47. Yoshlarning kitobxonlik madaniyatini oshirish maqsadida "Ma'rifat karvonlari" tadbirlari doirasida necha milliondan ortiq kitoblar yoshlarga yetkazildi?
48. "Yoshlar kutubxonasi" rukni ostida ... nomdagi ... ming dona badiiy adabiyotlar chop etilib, respublikamizdagi barcha ta'lim muassasalariga yetkazib berildi?
49. Qaysi me'yoriy hujjatda axborot-kutubxona faoliyati soha mutaxassislarining huquq va burchlarini mustahkamlash bilan birga ularning vazifalarini ham belgilab bergan?
50. "O'zbekiston Respublikasida axborot-kutubxona sohasini rivojlantirish Konsepsiyasi" qachon ishlab chiqildi?
51. O'zbekiston Respublikasining "Axborot-kutubxona faoliyati to'g'risida"gi Qonunning nechanchi moddasida "Foydalanuvchilarga axborot-kommunikatsion texnologiyalardan keng foydalanish imkoniyatlari yaratilishi haqida" aytib o'tilgan?
52. "O'zbekiston Respublikasi aholisiga axborot-kutubxona xizmati ko'rsatishni yanada takomillashtirish to'g'risida"gi 2019-yil 7-iyundagi PQ-4354-sonli Qaroriga muvofiq O'zbekiston Milliy kutubxona qoshida qancha kutubxonalar tashkil etildi?
53. Axborot texnologiyalari kutubxonachilikdagi qanday imkoniyatlarni yaratadi?
54. Hozirgi kunda axborot-kutubxona muassasalarining faoliyati nimani rivojlantirishga qaratilgan?
55. So'nggi 15-20 yil ichida dunyo bo'yicha mutolaa tizimida kuzatilgan asosiy tendensiyalar qaysilar?
56. Mutolaa jarayonini qo'llab-quvvatlash va rivojlantirish konsepsiyasi nima uchun qabul qilindi?
57. O'zbekistonda kitob mutolaasi va kitobxonlik madaniyatini oshirishga qaratilgan qaror hujjatlari qachon qabul qilindi?
58. READER elektron o'quv qurilmalari orqali nimalarni amalga oshirish rejalashtirilgan?
59. Mutolaa holati nimaga bog'liq deb hisoblanadi?
60. S.A.Trubnikovning foydalanuvchilarni tipologiyasida birinchi tip qanday xususiyatga ega?
61. S.A.Trubnikovning tipologiyasida oltinchi tip foydalanuvchilar qanday xususiyatga ega?
62. Foydalanuvchilarni tiplarga ajratishning ahamiyati nimada?
63. Kutubxona-axborot xizmatini o'rganishning asosiy yo'nalishlariga nimalar kiradi?
64. Kutubxona-axborot xizmatini o'rganishda qo'llaniladigan metodlar qaysilar?
65. Psixologik xizmat kutubxonachilarga qanday masalalarda yordam beradi?
66. Kutubxona ma'lumotini hisobga olish asosan qanday amalga oshiriladi?
67. "Maxsus metod" deganda nima tushuniladi?
68. Foydalanuvchilarning alohida ehtiyojli guruhlarini o'rganish nima uchun muhim?
69. Mutolaa madaniyati darajasini o'rganishning asosiy maqsadi nima?

- 70.S.A.Trubnikovning tipologiyasida qaysi tip foydalanuvchi manba tanlashda xatolardan xulosa chiqara oladi?
- 71.Mutolaa jarayoniga ta'sir etuvchi omillar qaysi sohalar bilan chambarchas bog'liq?
- 72.2017-yildagi qabul qilingan Farmon va Qarorlarning asosiy maqsadi nima?
- 73.Kutubxona-axborot xizmatini o'rganishda metod tanlashda nimalarni hisobga olish kerak?
- 74.Mutolaa tizimidagi salbiy tendensiyalarni bartaraf etishda qanday chora-tadbirlar ko'rilmogda?
- 75.Muloqot madaniyati deganda nimani tushunasiz?
- 76.Kutubxona axborot xizmatida muloqot madaniyati nimaga asoslanadi?
- 77.Muloqotda faol tinglash qaysi holatga misol bo'ladi?
- 78.Axborot xizmatida muloqotning asosiy maqsadi nima?
- 79.Kutubxonachining muloqot madaniyati foydalanuvchiga qanday ta'sir qiladi?
- 80.Kutubxonachining muloqotdagi asosiy vazifasi nima?
- 81.Muloqotda empatiya nima uchun muhim?
- 82.Kutubxonachining ovoz ohangi qanday bo'lishi kerak?
- 83.Muloqotda tana tili qanday rol o'ynaydi?
- 84.Foydalanuvchining savoliga javob berishda qanday yondashuv to'g'ri?
- 85.Kutubxonachining kiyinish madaniyati qanday ta'sir ko'rsatadi?
- 86.Muloqotda faol tinglash nima?
- 87.Foydalanuvchi bilan muloqotda qanday so'zlar ishlatilmasligi kerak?
- 88.Muloqotda tafakkur qanday ifodalanadi?
- 89.Kutubxonachining tabassumi foydalanuvchiga qanday ta'sir qiladi?
- 90.Muloqotda so'z ohangi qanday rol o'ynaydi?
- 91.Foydalanuvchi bilan muloqotda sabr-toqat nima uchun kerak?
- 92.Muloqotda so'z tanlovi qanday ahamiyatga ega?
- 93.Kutubxonachining muloqotdagi xatolari nimalarga olib keladi?
- 94.Kutubxona axborot xizmatining asosiy ijtimoiy vazifasi nima?
- 95.Axborot-kutubxona muassasalari foydalanuvchilarning qanday ehtiyojlarini qondiradi?
- 96.Axborot-kutubxona xizmatining ijtimoiy yo'nalishlaridan biri bu –
- 97.Axborot-kutubxona muassasalari qanday resurslar bilan xizmat ko'rsatadi?
- 98.Axborot-kutubxona xizmatining asosiy maqsadi nima?
- 99.Axborot-kutubxona muassasalari qanday ijtimoiy guruhlarga xizmat ko'rsatadi?
- 100.Axborot-kutubxona xizmatining ijtimoiy ahamiyati nimada?
- 101.Axborot-kutubxona muassasalari qanday shaklda mavjud bo'ladi?
- 102.Alohida ehtiyojli foydalanuvchilar kimlar hisoblanadi?
- 103.Kutubxonalarda alohida ehtiyojli foydalanuvchilar uchun qanday xizmatlar mavjud?
- 104.Braille yozuvi nima?
- 105.Audio kitoblar kimlar uchun foydalidir?
- 106.Kutubxonalarda alohida ehtiyojli foydalanuvchilar bilan ishlashda qanday yondashuv muhim?
- 107.Alohida ehtiyojli foydalanuvchilar uchun qanday texnologiyalar qo'llaniladi?
- 108.Kutubxonalarda alohida ehtiyojli foydalanuvchilar uchun qanday dasturlar mavjud?

109. Alohida ehtiyojli foydalanuvchilar uchun kutubxona xodimlari qanday tayyorgarlikka ega bo'lishi kerak?
110. Quyidagi hujjatlardan qaysi biri IFLA tomonidan qabul qilingan?
111. Axborot madaniyatini shakllantirishda qanday tadbir muhim?
112. Axborotdan foydalanishda adolatlilik qanday yo'l bilan ta'minlanadi?
113. Ijtimoiy tanlovlardan biri sifatida qaysi loyiha o'tkaziladi?
114. Kutubxona-axborot xizmatining reklama qilish vazifasi nimani nazarda tutadi?
115. Axborot xizmatining uzluksiz ishlashini ta'minlovchi muhim vosita nima?
116. Badiiy adabiyot mutolaasiga ko'ra foydalanuvchilarni bir qancha tipga ajratgan tadqiqotchilar kimlar?
117. Eksperimental obyektning eksperimental omilini joriy etilgandan keyingi ahvolining dinamikasi tahlil qilinishi deb nimaga aytiladi?
118. Aniq hodisalar haqidagi axborotlar tahlili orqali amalga oshiriladi – bunga nima deb ataladi?
119. Birlamchi axborot to'plash metodi nima?
120. Nogironligi bo'lgan foydalanuvchilar uchun kutubxona qanday texnologik yechimlar taklif etishi mumkin?
121. Alohida ehtiyojli foydalanuvchilar uchun kutubxona binosi qanday bo'lishi kerak?
122. Kutubxona axborot xizmatida eng ko'p foydalaniladigan ma'lumot manbasi qaysi?
123. Ma'lumotnoma qanday maqsadda ishlatiladi?
124. Bibliografik ko'rsatkich nima?
125. Lug'atlar qanday ma'lumot manbai hisoblanadi?
126. Kutubxona katalogi nima?
128. Onlayn kataloglar qanday foyda beradi?
129. Ma'lumotnomalar qanday turlarga bo'linadi?
130. Elektron resurslar qanday afzalliklarga ega?
131. Bibliografik ko'rsatkichlar qanday maqsadda ishlatiladi?
132. Ensiklopediyalar qanday ma'lumot beradi?
133. Lug'atlar qanday turlarga bo'linadi?
134. Ma'lumotnomalar qanday shakllarda bo'lishi mumkin?
135. Kutubxona kataloglari qanday turlarga bo'linadi?
136. Elektron kataloglar qanday afzalliklarga ega?
137. Bibliografik ko'rsatkichlar qanday shakllarda bo'lishi mumkin?
138. Yakka tartibda xizmat ko'rsatishda qanday xizmatlar ko'rsatiladi?
139. Kutubxona-axborot xizmatini tashkil etishning sotsiologik va psixologik yondashuvlari nimani o'rganadi?
140. Kutubxona-axborot xizmatining tashkiliy asoslari qanday elementlarni o'z ichiga oladi?
141. Mutolaa madaniyatini yuksaltirishning muhim yo'nalishlari qanday?
142. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "Kitob mahsulotlarini nashr etish va tarqatish tizimini takomillashtirish, mutolaa madaniyatini va uni qo'llab-quvvatlashni yanada rivojlantirish bo'yicha chora-tadbirlar dasturi to'g'risida"gi qarori qachon qabul qilingan?
143. Zamonaviy kutubxonalar qanday texnologiyalardan foydalanmoqda?

144. Kutubxona-axborot xizmatining ijtimoiy-madaniy faoliyati nimalardan tashkil topadi?
145. Kutubxona-axborot xizmati qanday vazifani bajaradi?
146. Kutubxona-axborot xizmatining taraqqiyoti qanday omillarga bog‘liq?
147. “Foydalanuvchilarning iqtisodiy va madaniy o‘zgarishlarga mos ehtiyojlari” deganda nimani tushunasiz?
148. Kutubxona-axborot xizmatining jamiyatdagi o‘rni nima bilan belgilanadi?
149. Kutubxona-axborot xizmatining asosiy vazifalaridan biri nima?
150. Kutubxona-axborot xizmatining rivojlanishini qo‘llab-quvvatlovchi asosiy tamoyillar qaysilar?
151. “Axborotga bo‘lgan ehtiyojlarning ijtimoiy-madaniy jihatdan rivojlanishi” deganda nimani tushunasiz?
152. Kutubxona-axborot xizmatining “axborot-psixologik yondashuv”i nimani o‘z ichiga oladi?
154. Ma’lumotlarni saqlash, tarqatish tizimini yaxshilash uchun axborot resursini yaratish
155. Foydalanuvchilarga tezkor va samarali axborot xizmatini ko‘rsatish uchun tizimli axborot resursini yaratish
156. Foydalanuvchilarning ehtiyojlarini o‘rganish, xizmatlarni targ‘ib qilish va kutubxona imijini yaxshilash
157. Kitob va boshqa madaniy qadriyatlarni avlodlarga yetkazish, ularni asrash
158. Yangi g‘oyalarni, texnologiyalarni, xizmat turlarini joriy etish va ulardan samarali foydalanish.
159. Rejalashtirish, tashkil etish, nazorat qilish va xizmatlarni samarali boshqarish
160. Kutubxona-axborot xizmatining “professional rivojlanish”i nimani anglatadi?
161. Kutubxona-axborot xizmatining “global axborot maydoni”dagi o‘rni qanday?
162. Kutubxona-axborot xizmatida foydalanuvchini o‘rganishdan ko‘zlangan asosiy maqsad nima?
163. Kutubxona-axborot xizmatida foydalanuvchini o‘rganish usullari qanday tizimli guruhga kiradi?
164. Tadqiqot jarayonida olingan natijalarning asosiy ahamiyati nimada?
165. Kutubxonaning yillik hisobotini tayyorlash va foydalanuvchilarga ko‘rsatiladigan xizmatlar sifatini oshirish
166. Texnik vositalardan foydalanib foydalanuvchilarni axborotga bo‘lgan ehtiyojlarni aniqlash
167. Kutubxonachining tadqiqot faoliyati qanday yondashuvni talab qiladi?
168. Intervyu usuli orqali qanday turdagi ma’lumotlar to‘planadi?
169. Suhbatdoshning shaxsiy fikrlarini, chuqur motivlarini va hissiy jihatlarini o‘rganish imkoniyati
170. Ikki yoki undan ortiq guruhda biror o‘zgaruvchining ta’sirini solishtirma ravishda o‘rganish
171. “Axborot-psixologik yondashuv” nimani o‘z ichiga oladi?
172. “Axborotga bo‘lgan ehtiyojlar” deganda nimani tushunish mumkin?
173. Foydalanuvchilarni o‘rganishda “so‘rov” usulining asosiy afzalligi nima?
174. Kutubxonada nazorat va taxlil qilishdan asosiy maqsad nima?
175. Kutubxona-axborot xizmatida “innovatsion tajriba” nimani anglatadi?

176. “Motivatsion yondashuv”ning asosiy diqqat markazida nima turadi?
177. Kutubxona-axborot xizmati tadqiqotlarining “loyihaviy, kelajakka mo‘ljallangan” xususiyati nimani bildiradi?
178. Kutubxona-axborot xizmatining texnologik xususiyatlari nimadan kelib chiqadi?
179. Axborot resurslari nimalarni o‘z ichiga oladi?
180. Kutubxona-axborot xizmatida texnologiyalarning joriy etilishi qanday vazifani bajaradi?
181. Axborot resurslarini qayta ishlash texnologiyalari nimani ta’minlaydi?
182. Elektron resurslar kutubxona-axborot xizmatiga qanday imkoniyatlar beradi?
183. Kutubxona-axborot xizmatida ma’lumotlar bazalarini yaratishning asosiy afzalligi nima?
184. Axborot texnologiyalari (AT) kutubxona jarayonlariga qanday ta’sir ko‘rsatadi?
185. “Kutubxona-axborot tizimi” atamasi nimani anglatadi?
186. Kutubxona-axborot xizmatida “qidiruv tizimlari”ning ahamiyati qanday?
187. “Bulutli texnologiyalar” kutubxona-axborot xizmatiga qanday foyda keltiradi?
188. “Axborot-bibliografik xizmatlar”ning zamonaviy texnologiyalardagi o‘rni qanday?
189. Kutubxona-axborot xizmatida “big data” (katta ma’lumotlar) texnologiyalari qanday qo‘llanilishi mumkin?
190. Uzoq muddatli saqlash va kelajak avlodlar uchun axborotga kirish imkoniyatini ta’minlash
191. Ma’lumotlarni tahlil qilish, personal tavsiyalar berish va foydalanuvchilarning murakkab so‘rovlariga javob berish tartibi
192. Kutubxona-axborot xizmatida “mualliflik huquqi”ni himoya qilish texnologiyalari nima uchun zarur?
193. “Interaktiv xizmatlar” kutubxona-axborot xizmatida nimani anglatadi?
194. “Axborot-qidiruv tizimlari”ning asosiy funksiyasi nima?
195. Kutubxona-axborot xizmatida “mobil ilovalar”ning ahamiyati nimada?
196. “Axborot manbalarining ochiqligi” tamoyili kutubxona-axborot xizmatida qanday amalga oshiriladi?
197. Raqamlashtirish jarayonining asosiy maqsadi nima?
198. Kutubxona-axborot xizmatida "foydalanuvchi interfeysi"ning ahamiyati nima?
199. "Virtual kutubxona" tushunchasi nimani anglatadi?
200. Axborot resurslarini "arxivlash" texnologiyasi nima uchun muhim?
Kutubxona-axborot xizmatlarining innovatsion rivoji qaysi omillarga bog‘liq?

“Kutubxona-axborot xizmati: nazariya va amaliyoti” fanidan o‘quv adabiyotlar va elektron ta’lim resurslari ro‘yxati

Asosiy darslik va o‘quv qo‘llanmalar

№	Muallif	Adabiyot nomi	Nashr yili	Adabiyot-ning ARMdagi shifri	Adabiyot-ning ARMdagi inventar raqami	Adabiyot turi	ARMdagi soni
1	Jo‘rayev I, Davlatov S	Kutubxona-axborot xizmati: nazariyasi va amaliyoti	2020	74.263 M 91	u/k 4228/24	Darslik	10 ta
2	Yo‘ldasheva S.N.	O‘qitish psixologiyasi.	2021	7458	324591	O‘quv qo‘llanma	8 ta
	To‘ychiyeva Sh.	Kutubxonalarining innovatsion faoliyati	2023	37.23.04	u/k 3473	O‘quv qo‘llanma	8 ta

Qo‘shimcha adabiyotlar

- 1 To‘ychiyeva Sh. Bolalar kitobxonligiga rahbarlik qilishda oila, ta’lim muassasasi va kutubxonalarining roli/monografiya/.-Qoqon:”ART PRESS”.-2024y
2. To‘ychiyeva D Bibliografiyashunoslik: O‘quv qo‘llanma Qo‘qon: ”ART PRESS”, 2023- 10
3. Saidov U. Kutubxonashunoslik va bibliografiya atamalarining izohli lug‘ati/ U.Saidov, Z.Nigmatova, Sh. Shamsiyev; O‘zR. oliy va o‘rta maxsus ta’lim vazirligi; Mas’ul muharrirlar: A. Rafiyev, Sh. Rizayev. -T.: O‘zbekiston faylasuflari milliy jamiyati, 2006. - 224 b.(electron manbaa)
4. Yo‘ldoshev E. Bolalar o‘qishiga rahbarlik qilish. Toshkent, "O‘zbekiston", 2012 yil. 266 bet.

Axborot manbalari:

1. www. ziyonet. uz
2. www.natlib.uz (<https://www.natlib.uz/>)

60320400 – Kutubxona-axborot faoliyati yo‘nalishi bitiruvchi kurs talabalari uchun maxsus (majburiy) fanlardan yakuniy davlat attestatsiyasini test shaklida o‘tkazish tartibi va baholash mezonlari

Yakuniy davlat attestatsiyasi test shaklida o‘tkaziladi. Kutubxona-axborot faoliyati yo‘nalishi “Kutubxonashunoslik” fanidan jami 40 ta savol bo‘lib, har bir

savolga 1 balldan jami 40 ball beriladi. “Bibliografiyashunoslik” fanidan jami 40 ta savol bo‘lib, har bir savolga 1 balldan jami 40 ball beriladi. “Kutubxona-axborot xizmati: nazariya va amaliyoti fanidan jami 10 ta savol bo‘lib, har bir savolga 1 balldan jami 10 ball beriladi. “Elektron kutubxona va elektron katalog” fanidan jami 10 ta savol bo‘lib har bir savolga 1 balldan jami 10 ball beriladi.

Yakuniy davlat attestatsiyasi o‘tkazish uchun har bir savolga bir daqiqa (misol va masalalar qatnashgan savollar uchun ikki daqiqa) vaqt beriladi.

Talabalarning yakuniy davlat attestatsiyasi natijalari quyidagi baholash jadvali asosida amalga oshiriladi:

5 baholik shkala	100 ballik shkala	5 baholik shkala	100 ballik shkala	5 baholik shkala	100 ballik shkala
5,00 — 4,96	100	4,30 — 4,26	86	3,60 — 3,56	72
4,95 — 4,91	99	4,25 — 4,21	85	3,55 — 3,51	71
4,90 — 4,86	98	4,20 — 4,16	84	3,50 — 3,46	70
4,85 — 4,81	97	4,15 — 4,11	83	3,45 — 3,41	69
4,80 — 4,76	96	4,10 — 4,06	82	3,40 — 3,36	68
4,75 — 4,71	95	4,05 — 4,01	81	3,35 — 3,31	67
4,70 — 4,66	94	4,00 — 3,96	80	3,30 — 3,26	66
4,65 — 4,61	93	3,95 — 3,91	79	3,25 — 3,21	65
4,60 — 4,56	92	3,90 — 3,86	78	3,20 — 3,16	64
4,55 — 4,51	91	3,85 — 3,81	77	3,15 — 3,11	63
4,50 — 4,46	90	3,80 — 3,76	76	3,10 — 3,06	62
4,45 — 4,41	89	3,75 — 3,71	75	3,05 — 3,01	61
4,40 — 4,36	88	3,70 — 3,66	74	3,00	60
4,35 — 4,31	87	3,65 — 3,61	73	3,0 dan kam	60 dan kam

Yakuniy davlat attestatsiya jarayonida qo‘yilgan bahodan norozi bo‘lgan bitiruvchilar yakuniy davlat attestatsiyasi baholar e‘lon qilingan kundan e‘tiboran 24 soat ichida appelyatsiya komissiyasiga murojaat qilishga haqli. Yakuniy davlat attestatsiya komissiyasi va talaba o‘rtasida baholash ballari bo‘yicha yuzaga kelishi mumkin bo‘lgan muammolar maxsus appelyatsiya komissiyasi tomonidan ko‘rib chiqiladi hamda DAK raisi bilan kelishilgan holda xulosa qilinadi.

EDU-DEPARTMENT.KOKANDSU.UZ tizimi orqali ERI bilan tasdiqlangan

Qo'qon davlat universiteti

Hujjat kodi: YADA0014

Kafedra mudirlari tasdig'i

Kafedra mudiri
(Texnologik ta'lim va
kutubxonashunoslik)

Tasdiqlangan

RAXMONOV XUSAN TOJIYEVICH

2026-03-17 04:06:55

S/N: 78F57F7A

Dekanat va Boshqarma tasdig'i

Fakultet dekani

Tasdiqlangan

OXUNOV ISROILJON ISLOMOVICH

2026-03-23 09:53:10

S/N: 78F73C41

O'quv-uslubiy boshqarma

Tasdiqlangan

BARATBAYEV BEKZOD BATIROVICH

2025-10-29 10:04:43

S/N: 78E806EB